

דף סיכום בחינה**מזהה בחינה: 001000266893 מזהה סטודנט: 302985****שם קורס: דיני חוזים**

מספר שאלה	הערה	ניקוד מירבי	ציון
1.1		25.00	25.00
1.2	תשובה יפה מאוד, אך ישנם מספר חוסרים. ר' פתרון מוצע והערות.	20.00	19.00
1.3	תשובה יפה מאוד, אך לא ממצה. למרות זאת, ניתנו כמעט כל הנק' בשל עומק הדיון. ר' הערות ופתרון מוצע.	15.00	14.00
1.4		20.00	14.00
2		20.00	15.00
3		1.00	

0

ציון בחינה סופי : 97.00**הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים**

*** לתשומת לבך, במידה וההערות מופיעות ב "ג'יבריש" יש להוריד את הקובץ למחשב ולפתוח ב - reader acrobat ***

אוניברסיטת בר אילן

הפקולטה למשפטים

דיני חוזים

ד"ר עומר פלד

בחינה מסכמת מועד א' תשפ"ג

משך הבחינה: שעתיים

הבחינה בספרים פתוחים

לצד כל שאלה מופיע מספר המילים לפתרון. אין לחרוג מכמות המילים המותרת (במערכת הממוחשבת ממילא אין אפשרות לחרוג מהמקום המותר). המבחן מורכב משתי שאלות. השאלה הראשונה מהווה 80% מהמבחן והשניה 20%. בנוסף, קיימת במערכת שאלה שלישית כמקום לטייטה ללא מגבלת מקום. שימו לב, הטקסט בשאלה השלישית לא יבדק בשום מקרה.

יהלי ראתה ברשת האינסטגרם סטורי (מודעה) של חברת התיירות "פספורט סמארט". בסטורי נכתב כך:

"הזדמנות לכל העוקבים הנאמנים שלנו! אנחנו מחלקים לכם פרס שווה במיוחד - כרטיסי טיסה לתאילנד! בשבוע הקרוב יסתתרו בסטורי שלנו כרטיסים ורודים. מי שיכתוב לנו עד ליום שישי כמה כרטיסים ורודים היו ולמה לו מגיע לטוס, יקבל כרטיס טיסה זוגי לבנגקוק! (מובהר בזאת שהחברה לא תישא באחריות מעבר להזמנת הכרטיסים). המבצע כפוף לתקנון המפורסם במשרדי החברה. "

במשך שבוע שלם יהלי הייתה דבוקה לנייד כדי לא לפספס שום סטורי וביום שישי כתבה לחברה:

"הסתתרו בסטורי 26 כרטיסים ורודים. ניסיתי להמציא משהו, אבל אין סיבה מיוחדת שדוקא לי מגיע לי לטוס".

בפרסומים של החברה אכן היו 26 כרטיסים ורודים.

ענו על השאלות הבאות. אלא אם נאמר אחרת, אין קשר בין הסעיפים.

שאלה מס' 1.1 (25 נק')

הניחו כי בתקנון המבצע, אשר פורסם במשרדי החברה הממוקמים בטבריה, נקבע כי עשרת הצופים הראשונים שישלחו פניה פרטית לחברה ויענו נכונה על השאלה יזכו בפרס, וכי הם לא נדרשים לכלול בתשובה שלהם סיבה לכך שדוקא להם מגיע לזכות. כמו כן, נקבע כי הטיסה הלוך תהיה ביום 1 ביולי מתל אביב לבנגקוק והטיסה חזור תהיה ביום 14 ביולי. הטיסות יהיו ישירות ויסופקו על ידי חברת אל-על.

יהלי היתה בין העשרה שענו נכונה על השאלות. האם לדעתכם נכרת חוזה בין יהלי לחברת פספורט סמארט? אם כן, מהם תנאיו?

מצד אחד ניתן לומר שנכרת חוזה בין החברה ליהלי שכן ישנה הצעה לפי סעיף 2 לחוק החוזים, הצעה יכולה שתהיה לציבור, והקיבול יכול שיתבצע בהתנהגות (קוזלי, ברק) לפי סעיף 6א לחוק החוזים, שכן העלאת הסטורי בעצם מבצעת את אותו קיבול נדרש. ההצעה הינה מסוימת דיה (רבינאי, ברק) ניתן לומר שהתקנון הנמצא במשרדי החברה, מהווה חלק מהחוזה, (אלרומלי עמית), מאחר שכתוב בתקנון במפורש שעשרת הראשונים שעונים נכון על השאלה יזכו בכרטיס ניתן לומר שיש חוזה. מאחר ושני הצדדים בעת ביצוע הקיבול מודעים לקיומו של תקנון, כמסמך נלווה מחייב. כמו כן, ניתן לומר שיש כאן חוזה חד צדדי שמרגע השתכללותו ישנו חיובים לצד אחד בלבד לחוזה (SMOKEBALL). מנגד ניתן לומר כי הסטורי שהחברה העלתה הינו הזמנה להציע הצעות, שכן היה משאירה את שיקול דעתה בבחירת המשתתפים בכפוף לתנאי התקנון, כלומר הקיבול שנעשה בהתנהגות לפי סעיף 6א לחוק החוזים כמוהו כהצעה חדשה, שנבחנת גם בכיתוב הסטורי אותו הם פירטו ולא רק בעת ביצוע הקיבול ניתן לומר גם כי המסמך החיצוני כלומר תקנון החברה, אינו מחייב מאחר וההפנייה אליו אינה ברורה (עטיה, ויתקון), ובכל מקרה גם אם כן עדיין משאיר שיקול דעת לחברה. עוד ניתן לומר כי יהלי לא ביצעה קיבול כדין, מאחר וההסכם הייתה לומר מדוע מגיע לה לטוס, מאחר ולא עשתה זאת לא ביצעה היא קיבול. כמו כן, ניתן לומר שעמידה בתקנון הינו תנאי מתלה לפי סעיף 27א לחוק, ומאחר ויהלי בין העשרה הראשונים שענו נכונה, השתכלל חוזה. **לדעתי** מאחר וישנה הפנייה ברורה למסמך חיצוני, ותנאיו מצויינים שם אכן **ישנו חוזה בין הצדדים**, שמרגע השתכללות הפך להיות חד צדדי, תנאיו הם שהחברה אחראית, עד לשלב הזמנת הכרטיסים, כלומר הזמנתם היא תנאי מפסיק לפי סעיף 27א לחוק החוזים, ולאחר ביצוע הזמנת הכרטיסים מפסיק להיות חוזה בין הצדדים.

עוד ניתן לציין כי ניתן לראות בכך הצעה מזכה לפי סעיף 7 לחוק החוזים, כלומר ישנה חזקת קיבול, אלא אם הניצע מודיע אחרת.

25
(1.1)

שאלה מס' 1.2 (20 נק')

בהמשך למענה לסעיף 1, הניחו כי בתקנון נקבע גם כי כל הזוכים מתחייבים לשהות במלון לבחירתה של רשת פספורט סמארט, על חשבונם. חברת פספורט סמארט אישרה כי יהלי זכתה בפרס, בכפוף לכל התנאים שנקבעו בתקנון המבצע. יהלי מוכנה לטוס בתאריכים שהחברה קבעה בתקנון, אבל היתה מעדיפה תאריכים אחרים, במהלך חודש מאי. כמו כן, יהלי שמעה שהמלון שההפקה בחרה יקר יחסית ונמצא במיקום שלא מוצא חן בעיניה, והיא מעוניינת ללון במלון אחר. דונו בטענות הצדדים.

מצד אחד ניתן לומר כי העובדה כי ישנה התחייבות גם לצד השני בתקנון, מבטלת את היותו של החוזה חד צדדי. החברה יכולה לטעון שזה חלק מההסכם בין הצדדים, סירוב לבצע פעולה זו, מהווה הפרה של החוזה לפי סעיף 2 לחוק החוזים תרופות, ולכן זכאית החברה לבטל את ההסכם ביניהם במלואו. ולתבוע בגין נזקיה לפי סעיף 10 לחוק במידה ויש כאלה, ככל הנראה פיצויי הסתמכות. מנגד, ניתן לומר כי מדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד לפי סעיף 3 לחוק החוזים האחידים, זאת מאחר שנמנעה מהלקוח כל אפשרות לחזות תנאי זה בעת הכריתה, ולכן יש בו משום קיפוח כלפי הלקוח (מילגרום, ברק). כמו כן, במודעת הפרסום באינסטרקט נכתב שתקבלנה הזוכים כרטיס טיסה לבנגקוק ולא צוין שום תאריכים ספציפיים, לכן ניתן להשתמש בכלל הפרשנות נגד המנסח, לפי סעיף 1ב25 לחוק החוזים, וכך בעצם לומר כי לאחר הזכייה שיקול הדעת בבחירות תאריכי הטיסה נתון לשיקול דעת הלקוח. כמו כן ניתן להשתמש בכללי הפרשנות, וניתן לראות כי נאמר במפורש שהחברה לא תישא באחריות מעבר להזמנת הכרטיסים, ולכן אין לה שיקול דעת בבחירת המלון. במקום בו הלשון, ברורה צריך לפרשה באופן הצמוד לכתוב (דנציגר, בלמורל). מנגד, ניתן להתייחס למסמך זה מאחר שצוין בתקנון במפורש, כחלק מהחוזה, ולכן תקף כחוזה בכל תנאיו (THORONTON) והוא קובע את תנאי ההתקשרות במלואם, אך כן ניתן מאחר וההפניה אליו נעשתה לאחר הקיבול, לבטל אותו באופו מיידי ולהתשחרר מן החוזה, אך דבר זה יוכל לסתור את סעיף 39 לחוק החוזים, קיום בתו"ל. כמו כן ניתן יהיה לטעון שהחברה הפרה חובה זו לפי סעיף 12 לחוק החוזים, מאחר והפנתה למסמך מקפח המכיל חיובים רבים, שאינם במודעה.

19

(1.2)

תשובה יפה מאוד, אך ישנם מספר חוסרים. ר` פתרון מוצע והערות.

דיון בשאלה האם התנאים בתקנון אינם חלק מההתקשרות, וכן בהשפעה של התשובה על הקיבול - ניקוד מלא.

ככל שהתקנון הוא חלק מההצעה, דיון בשאלה האם היה צורך להדגיש את הפרטים (מלון ותאריכים) בעת ההתקשרות, בהתאם לעניין אררט וחובת תום הלב-דיון טוב מאוד, אך חסר יישום ממוקד להלכה בעניין אררט.

האם ענייננו הוא בתנאי מקפח בחוזה אחיד לפי סעיף 3 והחזקה בסעיף 4(5) לחוק חוזים אחידים - דיון טוב, אך חסר יישום ממוקד לחזקה בסעיף 4(5). הטענה אמנם עלתה בעקיפין, אך דרושה הסתמכות קונקרטית על הבסיס החוקי.

שאלה מס' 1.3 (15 נק')

הניחו כעת כי יהלי היא בת 16. הוריה של יהלי, אשר חיים בנפרד ולא נישאו, לא ידעו שיהלי שלחה הודעה לפספורט סמארט באינסטגרם. הוריה של יהלי אסרו עליה בעבר לענות למודעות של חברות מסחריות באינסטגרם. כעת, לאחר שזכתה, הוריה לא מתנגדים לכך שהיא השתתפה בתחרות. יהלי, שזכתה בכרטיס זוגי, מעוניינת להעניק את הכרטיס הנוסף לאביה. אימא שלה יהלי מתנגדת לכך שיהלי תמסור לאביה את הכרטיס הנוסף. דונו בטענות הצדדים.

ניתן לומר כי פעולתה של יהלי באינסטרם תואמת את סעיף 6 לחוק הכשרות המשפטית והאפרוטופסות, שכן אלו פעולות שילדים בגילה נדרשים לעשות ולכן, אף שלא נעשתה בהסכמת נציגיה, היא אינה ניתנת לביטול מאחר ולא נעשה בכך שום נזק לקטין ולרביש. אמא יכולה לטעון כח ניתן לראות כי סעיף 7 לחוק הכשרות והאפרוטופסות מגדיר את הפעולות המצריכות אישור בית משפט, וסעיף 20 לחוק מונה אותן, שם מצוין בסעיף 20 (3) שנתנית מתנות טעונה אישור בית משפט, ולכן כדי שיהיה תוקף לפעולה זו היא צריכה לקבל את אישור בית משפט, ולא מתקבל אישור זה, זה עדיין בגדר הצהרת כוונות וחסר כל תוקף (שרף, שגור), ומאחר שאין הסכמה בין ההורים לפי סעיף 18א לחוק הכשרות, נתונה להכרעת בית המשפט. אביה יוכל לטעון כי לפי ביתו הקנתה לו מתנה לפי סעיף 1(ב) לחוק המתנה וכי אין למנוע ממנו לקבל זאת. כנגד טענה זו יכולה לטעון האמא כי, נתינת מתנה בעתיד, טעונת כתב לפי סעיף 5א לחוק המתנה, ולא יכולה להעשות בעל פה. ומאחר ואין הכרעה בין הצדדים, ויהלי היא תחת חסותם כאפרוטופסים משותפים ההכרעה תגיע לפתח בית המשפט כפי שמצוין בסעיף 19 לחוק הכשרות המשפטית והאפרוטופסות.

14

(1.3)

תשובה יפה מאוד, אך לא ממצה. למרות זאת, ניתנו כמעט כל הנק' בשל עומק הדיון. ר' הערות ופתרון מוצע.

שאלה מס' 1.4 (20 נק')

הניחו כעת כי בתקנון המבצע נקבע כי אם מעל לעשרה משתתפים יענו נכונה על השאלה, הפרס יחולק לעשרה מבין העונים נכונה אשר יצליחו לעמוד ברחובות תל אביב את הזמן הרב ביותר עם שלט פרסומת של חברת פספורט סמארט מעל לראש, תוך שהם משתפים תמונות באינסטגרם. כן נקבע כי הנסיעה תארך בשבועיים הראשונים של חודש יולי. יהלי עמדה עם השלט מעט לראש ברחובות תל אביב במשך שעות ארוכות, וזכתה בתחרות. יהלי התאכזבה מהתאריכים כי בדיוק באותם ימים חל טקס סיום קורס הקצינים של אחיה. יהלי הזמינה מקום במלון לתאריכים של הנסיעה וכדי לחסוך בעלויות, ההזמנה נעשתה ללא אפשרות ביטול. שלושה ימים לפני הנסיעה, החברה מסרה ליהלי כי בשל טעות של החברה, הטיסה תידחה לחודש ספטמבר. דונו בטענות הצדדים ביחס לתרופות שעומדות לה.

לא רלוונטי

ראשיצ ניתן לומר כי התניה כי יש לעמוד עם שלט פרסומת מעל הראש, היא תניה פסולה הנוגדת את תקנת הציבור (סעיף 30 לחוק החוזים), ניתן לבטל אותה ואין צורך לבטל את כל החוזה (שלוש נ בנק לאומי). באשר לטענת התרופות, ניתן לומר כי יהלי בעמידתה עמדה בתנאי החברה ולכן נוצר חוזה מחייב בינה ובין החברה, והפרתו מהווה הפרה צפויה לפי סעיף 17 לחוק החוזים תרופות. ביטול של החוזה באופן מהווה הפרה יסודית של ההסכם לפי סעיף 2 לחוק החוזים תרופות. יהלי תוכל לבקש אכיפה לפי סעיף 3 לחוק החוזים תרופות, ולדרוש את אכיפתו במועד המבוקש. ל היא לעמוד על ברירת ימים, וגם לטעון לביצוע בקירוב (קדמת-עדן) כולל כיסוי עלות ההזזה אופציה נוספת ת לבקש פיצויים לפי סעיף 10 לחוק החוזים תרופות, בגין הנזק שנוצר לה והזמנת המלון, שכן תבקש היא פיצויי הסתמכות עיקרית ואגבית מלאים בגין כל אותן הוצאות, שהוציאה על מנת לקיים את החוזה, הכוללים את הוצאת בית המלון, וכן בגין נזק לא ממוני, לפי סעיף 13 לחוק החוזים תרופות בעקבות עוגמת הנפש שנוצרה לה. מנגד, החברה תוכל לטעון כי לפי סעיף 32 לחוק החוזים, חוזה של הגרלה אשר מזכה את הצד השני בטובת הנאה עילה לאכיפה או לפיצויים, ולכן היא אינה זכאית לשום פיצוי. כמו כן, אם טענה זו לא תתקבל במלואה, תוכל לטעון החברה שסעיף 10 לחוק החוזים תרופות, מזכה את הנפר בפיצויי בגין הנזק הצפוי, ואף אחד אינו חייב אותה לרכוש חדר במלון, ולכן החברה זכאית לשפות אותה בגינו. כמו כן, ניתן לומר כי על אף ההפרה הצפויה חלה היא בחובת הקטנת הנזק לפי סעיף 10 לחוק.

תשובה טובה, אך חלקית ולעיתים לא מדויקת. ר` פתרון מוצע והערות

14
(1.4)

חברת הכנסת פנינה רוזנטל מעוניינת לערוך תיקון לפרק כריתת החוזה בחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973. לפי תיקון זה יתווסף לחוק סעיף 2א. לאחר התיקון החוק ינוסח כך-

כריתת חוזה – כיצד

1. חוזה נכרת בדרך של הצעה וקיבול לפי הוראות פרק זה.

הצעה

2. פנייתו של אדם לחברו היא בגדר הצעה, אם היא מעידה על גמירת דעתו של המציע להתקשר עם הניצע בחוזה והיא מסויימת כדי אפשרות לכרות את החוזה בקיבול ההצעה; הפניה יכול שתהיה לציבור.

2א. (א) ההצעה תכלול חיובים של המציע לניצע וכן תכלול חיובים של הניצע למציע.

(ב) בחר המציע כי הקיבול יהיה במעשה לביצוע החוזה, תהיה ההצעה בעלת תוקף אף אם לא תידרש מהניצע תמורה נוספת.

(ג) אין בסעיף זה כדי לפגוע בתוקפה של התחייבות של אדם לחברו כי יקנה לו נכס שלא בתמורה אשר נעשית בהתאם לדין אחר.

אתם מתמחים בלשכת חברת הכנסת, והתבקשתם לחוות את דעתכם המקצועית כיצד התיקון משנה את הדין הקיים, והאם שינויים אלה רצויים.

לומר כי ההצעה תפקידה לבטל או לצמצם את החוזים החד-צדדיים, ובכך בעצם להפוך לחוזה בו שני הצדדים מבצעים חיובים האחד כלפי השני, ולא רק צד אחד מרגע השתכללותו, אלא אם הניצע ציין זאת במפורש כי המעשה מהווה קיבול. אני סבור כי דבר זה משנה את הדין בכך, שהוא יסייע לשמירת הציבור, בכל מיני חוזי הגרלות והימורים למיניהם לפי סעיף 32 לחוק החוזים. שכן, מהלך זה יסדיר את מערכת היחסים בין הצדדים, ויודא כי אכן הציבור אינו מנוצל בידי החלטות שלא נתונות לשיקול דעתו, וגורמות לו לחוסר וודאות. וכך בעצם לחזק את סעיף 30 לחוק החוזים, המורה לשמור על תקנת הציבור. שכן ניתן לומר, כי ברגע שצד אחד הינו בעל חיובים בלבד, הוא משאיר החלטות אלה פתוחות לשיקול דעתו בלבד, כמו לדוגמא באמירות בכפוף לתקנון, ותחת תנאים מסויימים ולצד שמנגד אין הרבה יכולת להתמודד כנגד זה. לכן, אני סבור שהקמת חיובים הדדיים תסדיר את אותה מערכת חוזית ותייצר וודאות אצל הציבור בקשר למה הוא נדרש לתת ומה הוא מקבל בתמורה, ותפחית את הניצול של אותם צרכנים. שכן, סעיף ב מסדיר זאת בצורה מפורשת, ויצמצם את המקום לפרשנות בהאם נוצר קיבול כדין לתוכן ההצעה וההאם לא. כמו כן, סעיף 3 בא לשמור על הדינים האחרים, והמרכזי שבהם הוא חוק המתנה, ובכך בעצם מאפשר לחוק להתקיים באופן רגיל, ללא פגיעה בו.

15

(2)

ניתוח חסר. ר' פתרון מוצע

שאלה מס' 3 (1 נק')

מקום לטיוטה. אין מגבלת מקום.

שימו לב- טקסט שיכתב במענה לשאלה לא יבדק בשום מקרה.

בשל צורך טכני, כתוב שלשאלה יש נקודה אחת. חשוב להבהיר - לא ינתן ניקוד.

